

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.29/01/2025

Talat DİNÇER
Mersin Milletvekili

Türkiye, Avrupa'nın plastik atıklarının en büyük ithalatçısı olur diğer taraftan Avrupa'nın atık yükünü taşımaktadır. 2024'te Türkiye'ye gönderilen plastik atık miktarı 500 bin tonu aşarken 2025 yılı için bu miktarın daha da artacağı öngörülmektedir. Özellikle Avrupa ülkeleri, Türkiye'ye büyük miktarlarda plastik atık göndermektedir. 2024'te en fazla atık gönderen ülkeler arasında İngiltere, Almanya, Hollanda, İtalya ve Belçika öne çıkmaktadır. İngiltere 2024 yılında Türkiye'ye yaklaşık 250 bin ton plastik atık göndermiştir. Almanya ise 110 bin ton plastik atık ithal etmiş, Hollanda ve Belçika toplamda 80 bin ton atık göndermiştir. Bu rakamlar Türkiye'nin plastik atık ithalatının toplamda 500 bin tonu aşmasını sağlamıştır.

2025 yılına bakıldığında, Türkiye'ye aylık gelen plastik atık miktarının 45 bin ton seviyelerine çıkması öngörülmektedir. Bu durumda, Türkiye'nin yıllık plastik atık ithalatı 540 bin ton civarına ulaşacaktır. Bu artışın büyük kısmı yine İngiltere ve Almanya'dan gelecek, zira İngiltere'nin 2025 yılı itibarıyla Türkiye'ye göndereceği plastik atık miktarı 270 bin ton olarak tahmin edilmektedir. Almanya'nın atık gönderimi ise 120 bin ton civarında olacaktır. Diğer Avrupa ülkeleri ise toplamda 150 bin ton plastik atık gönderecek. Bu atıkların çoğu Türkiye'de geri dönüşüm için işlenmek üzere kabul edilse de, altyapı eksiklikleri ve yetersiz işleme kapasitesi nedeniyle bu atıkların %80'i geri dönüşüme uygun olmadığından, İzmir, Mersin limanlarında atık yığınları oluşup, doğaya salınmakta ve çevre kirliliğine yol açmaktadır. Özellikle denizler, göller ve kara alanları bu atıklarla kirlenmektedir. 2024 ve 2025 yıllarında bu durumun daha da kötüleşmesi beklenmektedir.

Hükümetin ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın bu durumu göz ardı ettiğini ve Türkiye'yi adeta Avrupa'nın atık maddelerini taşıyamaz duruma gelmiştir. Hükümetin, plastik atık ithalatını denetlemekte yetersiz kaldığını ve bu durumu kontrol altına almak için etkin bir politika üretmediğinden dolayı, çevre kirliliğinin artmasını ve doğal kaynakların hızla tükenmekte olup Türkiye'yi Avrupa'nın çöplüğe dönüşmüştür.

Bu bilgiler doğrultusunda;

1. Türkiye'nin plastik atık ithalatını kabul etmesinin ardından çevre kirliliği artmışken, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı neden bu ithalatı durdurmak için herhangi bir adım atmamaktadır?
2. Bakanlık, Türkiye'nin Avrupa'nın atık yükünü engellemek için ne zamandır etkin bir politika geliştirmeyi planlamaktadır?
3. Bakanlık, Türkiye'deki geri dönüşüm altyapısının yetersiz olduğunu ve bu atıkların büyük bir kısmının doğaya salındığını bilmesine rağmen neden plastik atık ithalatını artırmaya devam etmektedir?
4. Türkiye'nin kendi yerel atıklarını dönüştürmeye yönelik altyapıyı güçlendirmek yerine, dışarıdan atık kabul etmek hangi mantıklı gerekçeye dayanmakta mıdır?
5. Türkiye'nin doğası, denizleri ve kara alanları her geçen gün daha fazla kirlenirken, bakanlığınızın bu konuda ne gibi acil önlemler almayı planladığına dair somut bir açıklamanız var mıdır?
6. 2025 yılında plastik atık ithalatı daha da artacakken, bakanlık bu durumu nasıl kontrol altına almayı planlamaktadır?
7. Türkiye'yi Avrupa'nın atık yükünden kurtarmak için bakanlık olarak almayı düşündüğünüz somut, acil önlemler nelerdir?
8. Yıllık ne kadar atık madde ithalatı yapılıyor? Ne kadarı geri dönüşümde kullanılıyor? Ne kadarı atık olarak ülkemizde kalıyor? Rakamlarla cevaplarımısınız?
9. Geri dönüşümde kullanılmayan bu atıkları ne yapmayı düşünüyorsunuz?